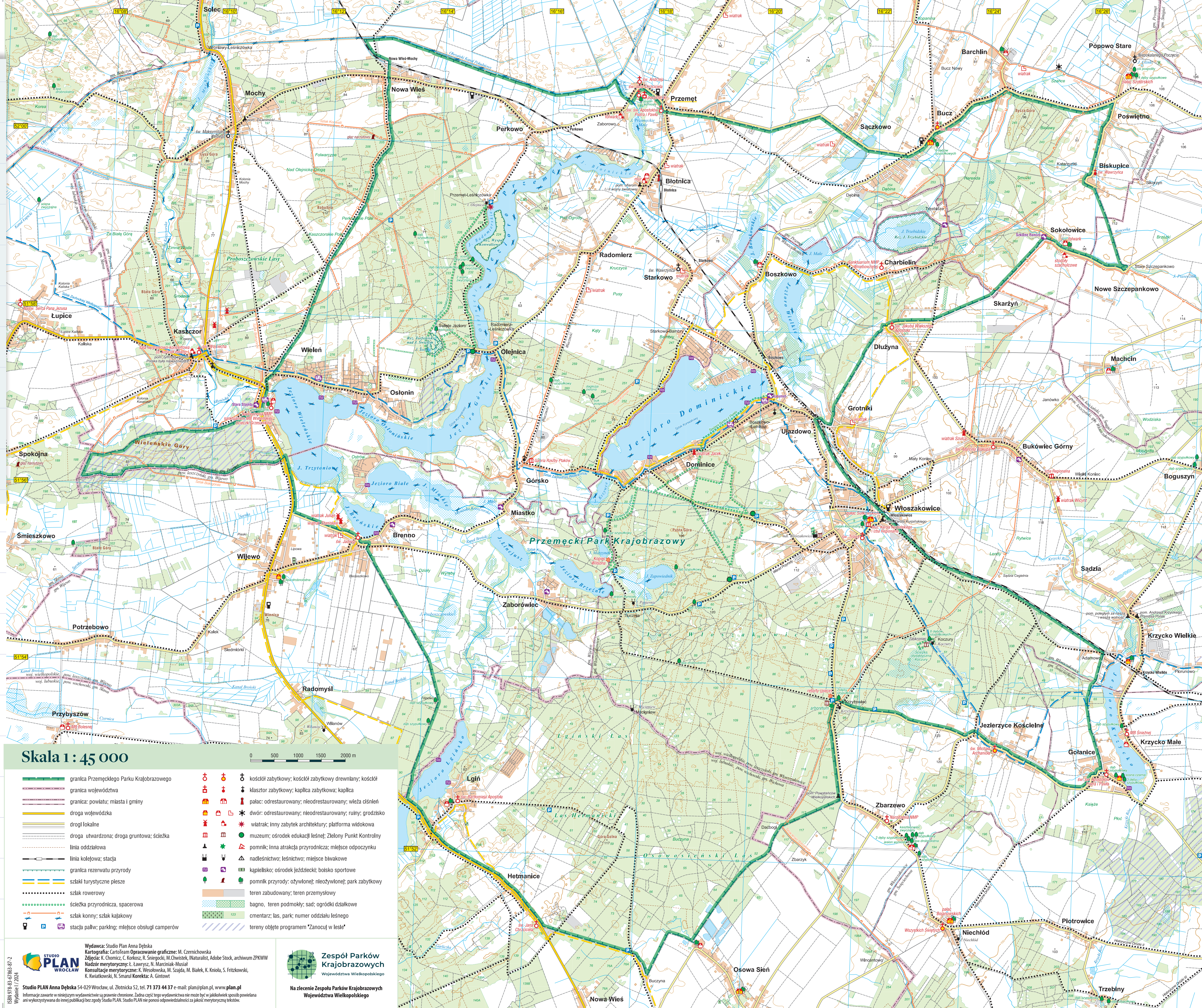
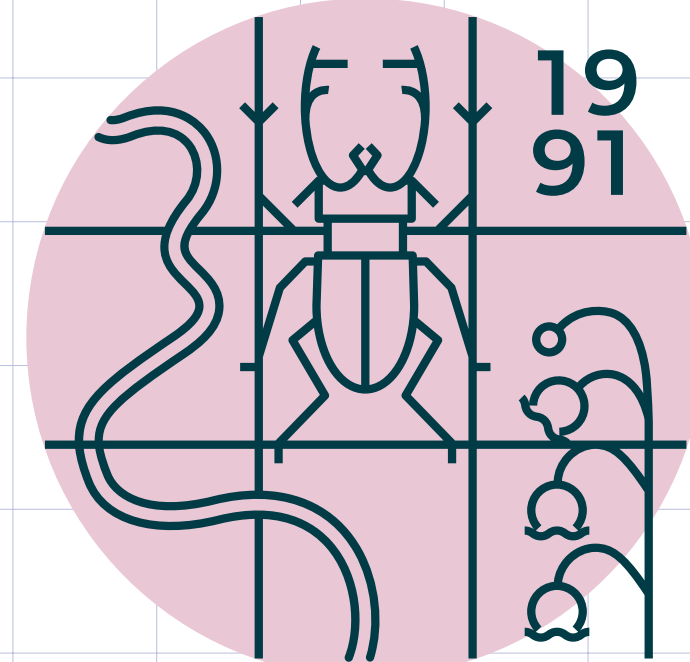

naj...
największy owad
JELONEK ROGAZ
do 8 cm długości
największe jezioro
JEZIORO
DOMINICKIE
około 344 ha
powierzchni
najstarszy rezerwat
RĄDOMSKIM
NA JEZIORE
WSPA KONWALOWA
(1957 r.)

Przemęcki Park Krajobrazowy

Mapa w skali 1 : 45 000

Skala 1 : 45 000

0 500 1000 1500 2000 m

	granica Przemęckiego Parku Krajobrazowego		kościół zabytkowy; kościół zabytkowy drewniany; kościół klasztor zabytkowy; kaplica zabytkowa; kaplica
	granica województwa		pałac: odrestaurowany; neodrestaurowany; wieża ciśnień
	granica powiatu; miasta i gminy		dwór: odrestaurowany; neodrestaurowany; ruiny; grodzisko
	droga wojewódzka		wiatrak; inny zabytek architektury; platforma widokowa
	drogi lokalne		muzeum; ośrodek edukacji leśnej; Zielony Punkt Kontrolny
	droga utwardzona; droga gruntowa; ścieżka		pomnik; inna atrakcja przyrodnicza; miejsce odpoczynku
	linia oddziałowa		nadleśnictwo; leśnictwo; miejsce biwakowe
	linia kolejowa; stacja		kapleńsko; ośrodek jeździecki; boisko sportowe
	granica rezerwatu przyrody		park zabytkowy
	szlaki turystyczne piesze		park zabytkowy
	szlak rowerowy		kapleńsko; ośrodek jeździecki; boisko sportowe
	ścieżka przyrodnicza; spacerowa		park zabytkowy
	szlak konny; szlak kajakowy		park zabytkowy
	stacja paliw; parking; miejsce obsługi camperów		park zabytkowy
			park zabytkowy

teren zabudowany; teren przemysłowy
bagny, teren podmokły; sad; ogródki działkowe
cmentarz; las, park; numer oddziału leśnego
tereny objęte programem "Zanocuj w lesie"

Warto zobaczyć

- **skarpe porośniętą lasem mieszanym z okazałymi bukami** w rezerwacie Jezioro Trzebidzkie
- **stada wędrownych ptaków na łąkach** w okolicach Charbielina
- **jeziro Breńskie**, gdzie znajduje się jedna z dwóch największych populacji **selerów błotnych w kraju**
- **drewniany, kryty gontem kościół św. Barbary w Buczcu**
- **dwa malownicze wiatraki typu koźlak we wsi Kaszczor**, niemal przy granicy Przemęckiego Parku Krajobrazowego. Jeden z nich jest największy w Wielkopolsce

Warto przeżyć

● Wyprawę do „Piełka”

W pobliżu pozostałości po leśniczówce Papiernia w latach 1918-1938 został usypany Kopiec Wilsona. Zrobił to – dla uczczenia wkładu ówczesnego prezydenta Stanów Zjednoczonych w odzyskanie niepodległości przez Polskę – tajemniczy Bartek z Piełka, czyli Jan Kowalewicz. Kopiec znajduje się na trasie ścieżki przyrodniczo-edukacyjnej „Śladami Barka z Piełka”. Prowadzi ona malowniczo, licząc ok. 10 km trasą wśród łąk i lasów. Jan Kowalewicz był postacią szanowaną, a „piełko” to ludowe określenie gęstych, nieprzebiegłych zarośli. Do dziś leśnicy i miejscowa ludność nazywają miejsce zamieszkania Jana Kowalewicza „Piełkiem” lub „Bartkowym Piełkiem”. Warto poznać bliżej historię miejsca, w którym żył.

● Spływ Konwaliowym Szlakiem Kajakowym

Nazwa szlaku wzięła się od znajdującej się na jego trasie Wyspy Konwaliowej. Przebiega on przez znaczną część Przemęckiego Parku Krajobrazowego i pozwala prowadzić wyjątkowe obserwacje z poziomu wody. Poszukiwacze przygód mogą pokusić się o połączenie spływu kajakami z wyprawą rowerową, by poznać jeszcze lepiej zakątki Parku. To nie tylko satysfakcja z przeprowadzonych obserwacji, ale i z wysiłku oraz przebytych kilometrów.

● Średniowieczny Jarmark Cysterski w Przemęciu

To wydarzenie przypominające o bogatej historii miasta i regionu, sięgającej początków państwa polskiego. Podczas jarmarku podziwiać można pokazy walk rycerskich i tańca czy inscenizacje. Jest to także okazja do zasmakowania lokalnych potraw i wypieków, często mających długą tradycję.

● Udział w sprzątaniu Jeziora Dominickiego

Rocznice wydarzenie organizowane przez Stowarzyszenie Przyjaciół Boszko. Głównym jego założeniem jest zwrócenie uwagi na problem nadmiernego zaśmiecania jezior przez turystów oraz na potrzebę prowadzenia działań edukacyjnych. Przez cały dzień mieszkańcy sprzątają jezioro, w akcję zaangażowani są także nurkowie, którzy oczyszczają dno zbiornika. Jest to ważne tym bardziej, że w Jeziorze Dominickim występują niezwykle cenne łąki ramienicowe. To także forma budowania społecznej odpowiedzialności za lokalne dziedzictwo przyrodnicze. Wydarzeniu towarzyszą występy artystyczne oraz warsztaty edukacyjne.

● Obserwacje rójki jelonka rogacza

To z pewnością niezwykle przeżycie. Gody tego największego w kraju chrząszcza odbywają się w czerwcu, warto więc zaplanować wyprawę do Przemęckiego Parku Krajobrazowego na ten miesiąc. Na miejscu pozostaje już tylko uważnie się rozglądać, przysłuchiwać się pniom drzew i liczyć na łut szczęścia. W przyrodzie niczego nie dostajemy na tacy, ale bez dreszczyku niepewności nie byłoby przygody, a jeśli się uda – będzie to niezapomniane doświadczenie.

● Sprawdzian z orientacji w terenie

Nadleśnictwo Włoszakowice przygotowało dla żądnych przygód turystów kilkadziesiąt **Zielonych Punktów Kontrolnych**. Co to takiego? To sieć stałych punktów do uprawiania **orienteringu**, czyli biegów na orientację. Jaką dokładnie trasę zawodnik przebiegnie pomiędzy punktami, zależy tylko od niego. Do pomocy ma szczegółową mapę i kompas. Do pobrania ze strony internetowej Nadleśnictwa: <https://wloszakowice.poznan.lasy.gov.pl/zielony-punkt-kontrolny>
Geocaching jest tu całkiem dobrze rozwinięty. Sporo skrytek znajduje się między Włoszakowicami a Grątnikami i Ujazdowem, przy Jeziorze Dominickim, przy leśniczówce „Papiernia” oraz nad Jeziorem Wieleńskim i Olejńskim. Więcej można się dowiedzieć po zalogowaniu do strony [opencaching.pl](https://www.opencaching.pl).

Dla lubiących wyzwania

W Przemęckim Parku Krajobrazowym, w ramach programu Lasów Państwowych, **„Zanocuj w Lesie”**, wyznaczono dwa obszary:

- **mniejszy**, między Jeziorami Górskim i Ostońskim oraz miejscowościami Ostonian i Olejnicza (przy tej ostatniej znajduje się też parking),
- **większy**, między Jeziorem Wieleńskim (na wschodzie) oraz granicą między województwami lubuskim i wielkopolskim (na zachodzie, gdzie przebiega też granica Przemęckiego Parku Krajobrazowego).

Trzeci obszar dający możliwość nocowania w lesie znajduje się już poza granicami Przemęckiego Parku Krajobrazowego, ale w pobliżu jego wschodniej granicy – okala od wschodniej strony jezioro Krzycko.

Sam Przemęcki Park Krajobrazowy jeszcze czeka na rozwój **questów**, natomiast możemy się z nimi zmierzyć w pobliskim Smiglu („Smigiel ścieżkami XIX-wiecznego miasta”), Bronikowie („Skarby Bronikowa”) i Lesznie („Szlakiem murali w Lesznie”, „Spacer po mini-ogrodzie w Lesznie”, „Leszno w drodze do niepodległości”).

W krainie jelonka i konwalii

Wielkopolska jeziorami stoi. A jedną z najciekawszych, choć niekoniecznie najbardziej znanych krain jest **Pojezierze Leszczyńskie** położone w południowo-zachodniej części Wielkopolski. To tam mieści się Przemęcki Park Krajobrazowy. Ukształtowany przez lodowiec pagórkowaty teren wypełniony jest licznymi jeziorami zasilanymi przez niewielkie rzeczki. Nic więc dziwnego, że to ulubione miejsce wypoczynku, zwłaszcza dla mieszkańców Leszna. Ale oprócz gwarnych plaż, letnisk, ośrodków wypoczynkowych i hoteli znajdziesz tu również miejsca absolutnie niezwykle przyrodniczo. Latem zapuść się w gęste lasy w centralnej części Parku w pobliżu **Włoszakowic**. Jeśli będziesz spacerować odpowiednio długo, z pewnością w pewnej chwili natrafisz na miejsce, w którym dominującym drzewem jest wiekowy dąb. Rozejrzyj się wtedy uważnie – czy widzisz, jak odmienny to las od chociażby Puszczy Białowieskiej, w której majestatyczne dęby wznoszą się nad innymi drzewami, gęstwiną krzewów czy paproci i nieco przytłoczonego tym wszystkim runa? Tu **dąbrowa** wznosi się wysoko, ale samotne pnie drzew stoją jakby gołe, pomiędzy koronami drzew a gruntem prawie nic nie ma, dopiero na ziemi rozpościera się zielony dywan, który wiosną staje się kwitnym kobiercem. To pozostałości działalności człowieka, który kiedyś wyposażył pod dębami zwierzęta – chłoni ten widok, bo **światłista dąbrowa** to typ lasu, który w Polsce zanika. Jeśli będziesz miał szczęście, nad głowę usłyszysz wtedy donośny furkot, a po chwili przeleci potężny owad, sunący między dębami niczym bombowiec. Patrz uważnie, może uda ci się zobaczyć, jak przysiadła na którymś z pni, i będziesz miał okazję się do niego zbliżyć. Skorzystaj, ale nie przeszkadzaj mu, bo **jelonek rogacz**, ten majestatyczny chrząszcz o żuwaczkach przypominających poroże jelenia lub losia, jest pod częściową ochroną.

Ale nie tylko latem Przemęcki Park Krajobrazowy może zachwycić. Wpadnij tu późną wiosną i wynajmij kajak, by popłynąć po okolicznych jeziorach. Zwłaszcza wycieczka na **Jezioro Radomierskie** warta jest zachodu, bo pośrodku z toni wyrusza się **Wyspa Konwaliowa**. To rezerwat, więc nie wolno na nią wchodzić, ale na przełomie maja i czerwca może uda ci się pomiędzy soczystą zielenią wypatrzyć białe kobierce kwitnącej tu obficie **konwalii** (lub przynajmniej poczuć ich zapach). A kiedy nasycisz się już bogactwem tutejszej przyrody, podążaj śladem historii. Ziemia te były wszak świadkami cysterskiej obecności w Polsce. Ten katolicki zakon miał w średniowieczu pozycję zupełnie wyjątkową. Był, w pewnym sensie, ogólnoeuropejską korporacją, a każde opactwo – oprócz, rzecz jasna, roli duchowej pełniło również funkcję znakomicie prosperującego przedsiębiorstwa, zarządzającego bogatymi dobrami i budującego młyny, kuźnie czy browary (z piw produkowanych przez cystersów do dziś słynie Belgia). Dzięki rozległej sieci klasztorów na zachodzie Europy przybywali do nas zakonnicy z bardziej rozwiniętych cywilizacji krajów, przynosząc ze sobą nowoczesne technologie i metody zarządzania – niczym ekspaci, którzy po 1989 r. pomagali rozkręcać w Polsce kapitalizm. Po kasacie zakonu przez pruskie władze zabiorcze same konwenty się nie ostały, ale cysterskim śladem w okolicach Przemętu są późnobarokowe kościoły w **Kaszczorze** czy **Wieleniu**.

Konkurs krajoznawczy

Przygotowaliśmy dla Ciebie **Plecak kolekcjonera krajoznawcy**.

Jesteś spostrzegawczym turystą, który odwiedza wielkopolskie parki krajoznawcze? W naszych przewodnikach znajdziesz grafiki przedstawiające jedno z charakterystycznych miejsc w parku krajoznawczym. Twoim zadaniem jest je odnaleźć. Wskazówki znajdziesz w rozdziale **„Parkometr”** przewodnika z serii **„Kierunek Krajoznawca”**, dostępnego bezpłatnie na naszej stronie internetowej.

Aby wziąć udział w konkursie, zrób selfie w miejscu zaszyfrowanym na grafice z przewodnika. Opatrz je tytułem i opisem zawierającym Twoją relację z odkrywania krajoznawstwa parku.

Fotografie razem z tytułem i opisem wyślij e-mailem na adres:

kolekcjoner_krajoznawcy@zpkwmu.pl

Czekaj atrakcyjne nagrody!

Tu znajdziesz wskazówki do konkursu

Kącik przyrodnika Kalendarz fenologiczny

I styczeń

● W rozległych trzcinowiskach wokół jezior Parku koczują stada puchatych i kolorowych **wąsatek**, żerując na nasionach trzcin.

● W zakamarkach dąbrów świetlistych **sójki** szukają żółędzi, które same schowały jesienią w najróżniejszych kryjówkach.

II luty

● Z owocostanów **olszy czarnej**, rosnącej na brzegach jezior Parku, wysypują się nasiona, będące pożywnym dla licznych ptaków – przede wszystkim **czyży**.

● Na niezamierzonych jeziorach widowskowiec popisują się przed samicami samce **gągołów**, nagle odzyskując do tyłu swoje czarno-białe głowy.

III marzec

● **Perkoz dwuczuby** przystępuje do toków – pary wykonują spektakularny taniec godowy na wodzie, wydając przymyślnie donośne okrzyki.

● Rozpoczynają się gody płązów wczesnowiosennych – **traszek zwyczajnych** i **grzebieniastych**, **żab trawnych** i **moczarowych** oraz **ropuch szarych**.

IV kwiecień

● W koronach **dębów** pojawiają się liście – zmiana to warunki świetlne panujące na dnie **dąbrów świetlistych**, choć nadal dociera tam dużo światła.

● Pod koniec miesiąca, w pierwsze ciepłe noce z niewielkich zbiorników wodnych dobiega rechotanie samców **rzekotki drzewnej**.

V maj

● Na **Wyspie Konwaliowej** masowo kwitną **konwalie majowe** o nietypowym różowym zabarwieniu płatków.

● W komorach poczwarkowych (tzw. kokolity) uaktywniają się przeobrażone jesienią dorosłe **jelonki rogacze**.

VI czerwiec

● Gdy nadchodzą ciepłe wieczory, dorosłe **jelonki rogacze** wydostają się na powierzchnię ziemi i poszukują partnerki do rozrodu – rozpoczyna się **rójka**.

● To najlepszy okres na poszukiwanie pięknych roślin w **światlistych dąbrowach** – m.in. **dzwonka brzoskwinolistnego** czy **miodownika melisowatego**.

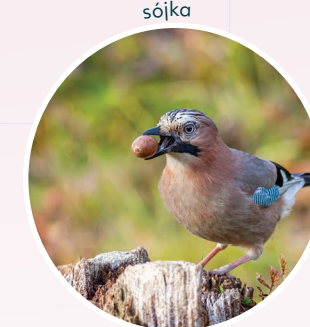
VII lipiec

● Nad jeziorem Breńskim, na jednym z najważniejszych stanowisk tego rzadkiego gatunku w Polsce, kwitną **sellery błotne**.

● W rezerwacie **Torfowisko nad Jeziorem Świętym** zachwycają śnieżnobiałe, puchate łany owocującej **welnianki pochwowatej**.

wąsotka

sójka

owocostan olszy czarnej

traszka zwyczajna

rzekotka drzewna

zaba trawna

miodownik melisowaty

dzwonek brzoskwinolistny

welnianka pochwowata

jelonek rogacz

VIII sierpień

● Z jaj złożonych pod ziemią w sąsiedztwie martwego drewna dębowego wykluwają się larwy **jelonka rogacza**. Spędzą teraz pod ziemią nawet cztery lata!

● Na torfowiskach w Parku kończy się kwitnienie owadożernej **rosiczki okrągłolistnej**.

IX wrzesień

● Wyraźne larwy **jelonka rogacza** budują pod ziemią komory poczwarkowe, tzw. kokolity, przypominające kształtem i rozmiarem jaja zbudowane z twarodo ubitych wiórków.

● Dojrzejące owoce **konwalii majowej**, podczas gdy jej pędzi nadziemne stopniowo usychają.

X październik

● W Jeziorze Dominickim pod warstwą szmaragdowej wody wciąż można podziwiać rozległe **łąki ramienicowe**.

● Wewnątrz kokolity w poczwarkach wylęgają się dorosłe **jelonki rogacze**, które poczekają jednak z ich opuszczeniem aż do lata przyszłego roku.

XI listopad

● Przebywające pod ziemią na rozkładającym się, przerażającym przez grzybnik martwym drewnie larwy **jelonka rogacza** zaprzęta żerowania i rozpoczynają zimowy spoczynek.

● Nocą w wodach jezior kryjące się w mroku **węgorze** polują na bezkręgowce, ryby, raki i zimujące żaby.

XII grudzień

● Nad brzegami jezior w poszukiwaniu pożywienia – zarówno potencjalnych ofiar, jak i padliny – krążą **bieliki**, **kruki** i **wrony sive**.

● Przetwarte jeszcze na terenie Parku **torfowiska** nasiekają jak gąbka wodą z zimowych opadów śniegu i deszczu, przyczyniając się do retencji i poprawiając warunki wodne w glebie.

Punkt informacji turystycznej

Centrum Informacji Turystycznej
ul. Słowiańska 24, 64-100 Leszno
tel. 65 529 81 91/92
e-mail: infotur@leszno.pl
www.lesznoregion.pl

Przemęcki Park Krajobrazowy

Informacje Ogólne

Data utworzenia: 1991 r.

Powierzchnia: 19450 ha

Położenie fizycznogeograficzne: Pojezierze Stawskie, Równina Kościana, Pojezierze Krzywińskie, Wysoczyzna Leszczyńska, Dolina Śródkowej Obry

Położenie administracyjne: na terenie gmin: Przemęt, Smigiel, Święciechowa, Włoszakowice, Wijewo

Cele ochrony:

- zachowanie jednego z najciekawszych fragmentów rzeźby podlądowej w Wielkopolsce, a także bogatych zespołów leśno-jeziorno-łąkowych oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów
- utrzymanie struktury przestrzennej terenu, ze szczególnym uwzględnieniem swoistych cech miejscowego krajoznawstwa, a także ochrona wartości kulturowych i historycznych

Rezerваты przyrody:

- **Jezioro Trzebidzkie** (rezerwat faunistyczny o powierzchni 90,71 ha, utworzony w 2000 r.) – płytkie i bardzo silnie zarastające jezioro wraz z rozległymi trzcinowiskami. Znajduje się tu rezerwat ornitologiczny, interesująca jest również skarpa, znajdująca się na południowym brzegu jeziora, porośnięta drzewostanem mieszanym z dorodnymi bukami.
- **Torfowisko nad Jeziorem Świętym** (rezerwat torfowiskowy o powierzchni 6,84 ha, utworzony w 1959 r.) – jedno z nielicznych dobrze zachowanych torfowisk w Wielkopolsce. Obejmuje torfowisko przejściowe wraz z typową dla niego roślinnością.
- **Wyspa Konwaliowa** (rezerwat krajoznawczy o powierzchni 26,30 ha, utworzony w 1957 r.) – wyspa na Jeziorze Radomierskim porośnięta świetlistą dąbrową o charakterze naturalnym. Osobliwością rezerwatu jest występująca fanowo konwalia majowa o nietypowym, różowym zabarwieniu płatków. Na wyspie gniazduje także wiele rzadkich gatunków ptaków.

Pocysterski zespół klasztorny w Przemęciu

Warto zwiedzić

● Pocysterski zespół klasztorny w Przemęciu

To niezwykle obiekt pochodzący z XVII w. Choć z dawnych murów klasztornych pozostały jedynie fragmenty, warto zwiedzić wzniesiony w drugiej połowie XVII w. barokowy kościół św. Jana Chrzciciela. Jego bogato wyposażone wnętrza robi wielkie wrażenie. To przede wszystkim pokaz umiejętności snyczerzy: przepiękne, misternie rzeźbione stalle, czyli ławki w prezbiterium, tron opacki z płocznikiem i konfesyjony wykonane z czarnego dębu. Dzieła te pochodzą z trzech okresów: baroku, rokoka i klasycyzmu. Warto zapoznać się z długą historią starożytności założenia klasztoru. Pod zaborem pruskim zdecydowano o jego likwidacji, co pociągnęło za sobą materialną destrukcję zespołu.

Pałac Sułkowskich we Włoszakowicach

● Pałac Sułkowskich we Włoszakowicach

Pałac myśliwski księcia Aleksandra Józefa Sułkowskiego wzniesiony został w miejscu dawnego zamku w połowie XVIII w. na planie trójkąta, co jest osobliwością w Europie. Ten niespotykany kształt tłumaczono przynależnością księcia do loży masońskiej, wydane się jednak, że uwarunkowania terenowe (jak choćby kształt wyspy, na której znajduje się pałac) nie pozostały bez wpływu na jego ostateczną postać. We wnętrzu znajduje się niezwykła trójkątna, dwukondygnacyjna sala. W pałacowym parku rośnie platan, którego wiek szacuje się na ponad 500 lat.

● Galerię Rzeźby Ptaków Mariana Murka w Górsku

To znajdująca się w jednym z budynków gospodarstwa wystawa licząca ponad 300 naturalnej wielkości rzeźb ptaków. Rzeźby wykonane zostały w drewnie lipowym. Zwiedzaniu galerii towarzyszą otwierane odgłosy ptasiego chóru.

● Kościół Świętej Trójcy we Włoszakowicach, wzniesiony w pierwszej połowie XVII w.

● Sanktuaria maryjne w Charbielinie i Wieleniu

● Retorty (piece do wypału węgla drzewnego) w leśnictwie Krzyżowice

